

behaagd hebben, eer hij haar ten huwelijk vraagt. Het geloof gaat niet vooraf aan het **BESLUIT** van God aangaande onze zaligheid. Noch aan Gods **ROEPING**. Natuurlijk niet. Maar het gaat **WEL** vooraf aan onze **BEREIKING** van de volle zaligheid. Want het gaat zelfs vooraf aan onze wedergeboorte volgens art. 24 der belijdenis. De A gaat niet vooraf aan de B in het Besluit om een alfabet te ontwerpen. Maar **WEL** in het leven van degenen, die de Heere naar den gewonen regel tot de zaligheid zal leiden.

Me dunkt, collega Hoeksema zal dit alles met ons eens zijn.

Maar daarom doen we ook een beroep op hem. Hij is een knap theoloog, en hij haat tenslotte alle dwaze binding. Laat hem ertoe meewerken, onduidelijke en onzakelijke verklaringen als even zoovele impedimenten op den weg der kerkelijke eenheid te voorkomen. Laat hem niet onze menschen dwingen, nóg weer een kerk te brengen, daar, waar zijn eigen kerken geroepen werden in het wijde Amerika om het volk van God te vergaderen. Er kan nog veel voorkomen worden; en dat zonder dat ook maar iets gedaan wordt om te verhinderen dat het licht der waarheid helder schijnt. Bij óñ h e i d e r e verklaringen wordt het klaar schijnen zelf verhinderd. En dat wil coll. Hoeksema zeker niet. Aan termen moeten we alleen hangen als ze poorten zijn waardoor de waarheid naar den inhoud binnenkomen kan.

K. S.
Correspondentie, P. V. G. Uw brief ontvangen; ik ga met U accoord.

•• Dankgebed voor het zwijgen

In „Kerkblad“ (Ned. Herv. Gem. te Dordrecht), 14 Sept., vertelt de hervormde predikant ds Bodaan: „Op 12 Juli riep de scheepsomroep aan boord van de Volendam, het regeringstroepen-en-emigrantenschip, de namen om van twee Duitse predikanten en een Portugees predikant, met het verzoek of deze zich wilden vervoeegen in een bepaalde hut. In die hut vonden ze hun Nederlandse collega uit Dordrecht. De drie genodigden wisten niet waarvoor ze geroepen waren. Ik vertelde ze dat ik in plaats van mijn dagelustig op de a.s. Zondagavond (omdat ik zelf op die Zondagmorgen toch een volledige presbiterdienst zou houden), gaarne zou zien dat de heren met mij samen een interkerkelijk en internationaal gebedsuur hielden, met enkele heel korte toespraken daar ingelast. Nu ga ik u hier niet vertellen van de hartroerende dankwoorden die de Duitsers spraken zodra ze begrepen wat ik bedoelde. Deze mannen streden tegen Hitler van 1933 af en hadden beide verschrikkelijke dingen beleefd. Maar ik ga u wel vertellen hoe dat uur verliep op Zondagavond 16 Juli. Een kleine honderd mensen waren bij elkaar gekomen in een der kleinere eetzaalen. Er was aangekondigd dat voor de leden, die alleen Engels (of Amerikaans?) verstonden, alles zou worden vertaald. Dit had ik op het publicatiebord laten zetten. Het resultaat was dat er zeker een vijftiental Amerikanen aanwezig was. Ik opende de zamenkomst en stelde de drie gasten aan de bezoekers voor. Allen spraken min of meer Engels (op twee Duitsers na) dus zongen we uit een Amerikaanse bundel, een soort Johan de Heerboek. Een vijftigtal van die „Hymnals“ behoort tot de uitrusting van de Volendam.

Eerst sprak één der Duitse predikanten van de „Lutherische Kerk“. Toen zongen we, nadat ik zijn woord vertaald had. Daarna sprak de Portugees „Pastor evangelico“ en op mijn verzoek zei hij ook iets in zijn taal en zong een Portugees lied over de Goede Herder. Nadat ook dat getuigenis weer vertaald was sprak de andere Duitser van de „Evangelische Kerk“. Zijn warme toespraakje werd ook eerst in het Engels overgebracht (dat deed hij zelf) en we zongen weer uit het „Hymnal“. Geheel onvoorbereid sprak toen Miss Vunniastingham van Ceylon een woord op mijn verzoek. Zij groette ons van haar kerk de „United Church of India“. Een van haar bekendste predikanten Rev. Niles van Ceylon had ik in Amsterdam horen preken. Zij zegde Psalm 23 in het Hindostani haar moedertaal.

Tot zoover is het verhaal als een zoetvloeiende beek. Maar dan komt er een grimmigheid. Ds Bodaan vervolgt: „Een Gereformeerd ouderling, ergens uit midden Amerika vroeg ook iets te mogen zeggen. Dat vond ik natuurlijk goed. Wie schetst aller verbazing toen deze brave man opstond en met een felle gelaatsuitdrukking, zeer streng en nadrukkelijk sprekend, met dreigend opgeheven vinger ging vertellen, dat die eenheid in Christus waar we allemaal van spraken, voor hem helemaal niet vaststond en dat hij ronduit weigerde de sprekers broeders en zusters te noemen!“

Die ouderling, die uit Amerika kwam, en dus geen „extremist“ van „art. 31“, heeft blijkbaar gezegd, wat in de belijdenis van ds Bodaan's preekstoel staat. Maar hij werd als speibrekker en rustverstoorder weggebeden. Want God is gedankt voor 's mans zwijgen. Hoor maar: „Gode zij dank zweeg de man toen ik hem dat zeer dringend verzocht. Gode zij dank óók dat dit incident onze avond niet vergalde“.

Tot zoover ds Bodaan. We zullen zien hoe het met zijn „Gode zij dank“ staat als een oudere of nieuwere modernist vóór en na hem zijn kansel beklimt.

•• René Pache onder de extremisten?

Onze lezers herinneren zich het resolute vonnis van dr H. N. Ridderbos over collega Holwerda. Deze had van „de hoer“ (Openb. 17) geschreven, dat zij, in bepaalde mélange, de „valsche kerk“ was. Dr Ridderbos, op hou-

gen toon, verzekerde, dat die bewering wat anderen noemen: „krampachtig“ was, en dat geen exegeet-van-naam zulke enormiteiten meer geloofde. Extremisten in de buurt!

Nu verscheen onlangs (Juli—Sept. 1950) no. 3, 2e jaargang, van het tijdschrift *Études Évangéliques*. Dat is een driemaandelijks tijdschrift, uitgaande van de Vrije Theologische Faculteit (protestantsch) van Aix-en-Provence, Redactie: de senaat der faculteit. Hoofdredactie: prof. J. Cruveller, Administratie in Marseille. Geen vrijgemaakte affaire alzo. Ook niet extremist: zoo'n vrije theol. faculteit heeft wel eens b.v. dr H. H. Kuyper gepromoveerd honoris causa en dat niet eens door een „kopschool“. „Sectarisch“ dan misschien? Och neen, althans niet in den zin van dr Ridderbos, want de aflevering gaat van a tot z over de oecumenische beweging—ze is voorgescreven door den docteur en droit René Pache. Nog wel een jurist dus. Hij weet alles af van wereldraden en zoo. En hij rekent zelfs Barth en Brunner tot de gereformeerden. Wat niet best is, maar in elk geval sterk bewijs van het incapabel-zijn voor het vrijgemaakt-zijn.

Deze dr René Pache wijst nu een apart hoofdstuk aan 't onderwerp: Op marsch naar de super-kerk. Onderverdeeld in 8 paragrafen. De laatste paragraaf draagt tot opschrift: „Op weg naar het Babylon van Openb. 17“. De schrijver citeert daar dr Barnhouse, geciteerd op zijn beurt in een publicatie van den engelschen Council of the Union des Églises Évangéliques Indépendantes. Barnhouse herinnert aan de vele protestanten, die in de toekomst een afvallig religieus „systeem“ tegemoet zien, dat zal beweren de bruid van Christus te wezen. Vele geloovigen gelooven, dat zoodanig „systeem“ in de Openbaring van Johannes geteekend is onder den naam van de „grootte hoer“, Openbaring 17. Zij draagt op haar voorhoofd den naam van het grootte Babylon. Alford verwijst daarvoor naar de profeten. De reformators dachten daarbij aan Rome, maar eenige nieuwere commentaren (quelques commentateurs plus récents) zien in deze afvallige kerk liever een illustratie dan een vervulling der desbetreffende profetie, en gelooven dus, dat men nog staat vóór de complete ver-

De kwestie van het evangelisten-ambt (III)

E. Tenslotte is er bij Matth. 28:19 nog een punt van belang in dit verband voor ons overgebleven, welk punt door de deputatenmeerderheid niet is aangeroerd, doch in de minderheidsnota zakelijk wel besproken wordt. Ds v. d. Waal wijst er onderscheiden keeren op, dat bijv. Filippus als „evangelist“ niet werkte onder „de heidenen“, doch onder de Samaritanen, die besnijdenis en wet onderhielden (bl. 15), en Paulus en z'n helpers ook en eerst onder de Joden hebben gearbeid aan „de vrijmaking“ om hen — gelijk Calvijn wel zegt — „van Mozes tot Christus over te brengen“ (bl. 17).

Met andere woorden: wil de minderheid hier een onderscheiding maken tusschen Joden en heidenen in dezen zin, dat de arbeid van de apostelen en hun helpers onder de Joden (en Samaritanen) niet als „zendingsarbeid“ tot de opdracht van de apostelen, in Matth. 28:19 genoemd, behoort? Mogen we op grond van de Schrift dus onderscheiden tusschen „vrijmakingsarbeid“ onder de Joden (en eventueel Samaritanen) en het „zendingswerk“ onder de heidenen? Niemand zal willen ontkennen, dat er verschil is! Dat bewijzen teksten als Hand. 17:2; 18:28 enerzijds (aan de Joden bewijzen uit de Schriften, dat Jezus de Christus is) en Hand. 14:15 v.v.; 17:21 v.v. aan den anderen kant (prediking tot de heidenen, waarbij niet van de Schrift van het Oude Testament als bekend kan worden uitgegaan) wel voldoende. Doch de vraag is, of de arbeid onder de Joden en die onder de heidenen door de Schrift niet onder één noemer worden gebracht, zoodat alleen de laatstgenoemde „zendingswerk“ kan worden genoemd. Zoo is het, dunkt ons, precies en scherp gesteld.

Nu denkt men bij „alle volken“ in Matth. 28 vs 19 meestal alleen aan de heidenen met uitsluiting van de Joden; dat is althans bij velen „de gangbare“ uitlegging. Doch wij meenen ten onrechte. En dat blijkt als wij hier naast Matth. 28:19 lezen Marcus 16 vs 15 en vooral Lucas 24:47. Marcus 16:15 spreekt over de verkondiging van het Evangelie „aan alle creaturen“ (St. Vert.; schepselen), „aan de gansche schepping“ (Vert. Bijbelgen.), Grieksch: „pasei tei ktisi“. Dat klinkt nogal: niemand uitgezonderd! Doch Lucas 24:47 is beslissend te achten. Daar heet het: „aan alle volken (panta ta ethnè); precies dezelfde Griekse woorden als in Matth. 28:19!“, te beginnen bij Jeruzalem“ (Vert. Bijbelgen.). Dus de Joden begrepen in „al de volken“! De Joden worden dus ook een „ethnos“ geheeten, wat meer voorkomt, bijv. Lukas 7:5; 23:2; Hand. 10:22; 24:3, 10, 17; 26:4; 28 vs 19; Joh. 11:48, 51, 52; 18:35. Zie de woordenboeken op het Nieuwe Testament (zoo Baljon, Cremer-Kögel, Kittel).

Zoodat hier de Joden en de heidenen onder één noemer gebracht worden, als elk voor zich en samen tegenover de christenen, de christelijke kerk, staande, en zoo kan de tweeledige arbeid onder den éénen noemer „zending“ worden samengevat. En Hand. 1, weer den gang nemend: Jeruzalem—Judea—Samarita—tot de einden der aarde, vat dien tweeledige n arbeid, óf, Samaritanen apart geteld, wel-

werkelijk der profetie. Zij zien het zóó: er komt een vorm van kerkelijke organisatie, die dezelfde mélange (vermenging) van waarheid en leugen zal vertoonen als Rome, doch dan universeel. Rome doet er in mee, zoo het al niet de baas erin speelt. Eén-wereld-en-één-kerk dus! Onder het schild der valsche bruid — men moet zich ervan afscheiden, Openb. 18:4. En nu zijn vele engelschen van oordeel, dat we al aardig op weg zijn naar die valsche-eenheds-kerk. (The World Council of Churches, p. 6—7). — Even verder: de religieuze wereld zal haar zichtbare eenheid zoeken tegelijk met de politieke; het dubbele Babel, onder het ééne schild van valschen profet en antichrist. De apostatische kerkeenheden waait. —

Conclusie: óf dr H. N. Ridderbos kende deze exegeten niet, óf hij kent ze wel. In dat geval heeft hij ook hén gewegewoven: exegeten-zonder-naam.

Maar hij heeft dienaangaande nog niets bewezen. K. S.

•• Proceskosten studentencorps

We hebben — naast de in ons nr. van 14 Oct. vermelde bijdragen voor het vaandel — ook de opbrengst van de tweede reeks der bijdragen voor proceskosten aan den penningmeester van ons Studentencorps overgedragen, en beginnen dus nu vroolijk aan een derde.

De eerste bijdrage werd me ter hand gesteld in de consistoriekamer van Leeuwarden door een kerke-raadslid; ten bedrage van f 2.50. De tweede daarna op een avondbezoek door br. H. ten bedrage van f 3.—.

Verder kwam binnen van C. C. de V. te N. f 5.—; W. J. H. te H. f 5.—; door ds J. de W. te R. van M. Z. te R. f 1.—; van de Geref. Kerk van Uithuizermeeden f 2.65; S. P. te L. f 2.50.

Samen f 91.75 voor de derde reeks. Dank aan allen, die blijven denken aan onze studenten.

We blijven er blij mee. En we zijn nog niet klaar.

Op girobiljet aantekenen: proceskosten studentencorps.

Mijn gironummer is 127278. K. SCHILDER.

ZENDING EN EVANGELISATIE

licht drieledig te noemen, samen onder het: getuigen (vers 8).

Vandaar dat inzake het werk van de apostelen en hun helpers wel onderscheiden mag worden tusschen den arbeid onder Israël, Samaritanen en heidenen, doch het is alles samen het „tot discipel maken“ (Matth. 28:19), „getuigen“ (Hand. 1:8), want allen zijn buiten de christelijke kerk, de ware kerk. De minderheidsnota mag derhalve op deze onderscheiding niet al te zwaar accent leggen!

F. We vatten het gevondene in Matth. 28:19, 20, voorzoover het ons onderhavig onderwerp raakt, aldus samen:

1. de ten hemel varende Heere Christus draagt aan Zijn discipelen, aan het reeds bestaande apostolische ambt (alleen de elf apostelen waren aanwezig, Matth. 28:16) op „alle volken“ (Joden, Samaritanen en heidenen: Matth. 28:19, Lucas 24:47; Hand. 1:18) tot Zijn discipelen te maken, die gelooven te doopen en hente leeren onderhouden al Christus' geboden;

2. deze opdracht blijft voor de kerk van Christus van kracht al de eeuwen door, totdat aan alle volken tot de einden der werkelijke aarde het Evangelie is gepredikt en daarna zal het einde zijn (Matth. 24:14); daartoe zal Christus met Zijn kerk zijn, haar schenkende de daarvoor noodige organen, instrumenten, ambten en gaven;

3. noch in Matth. 28:19, noch in Marcus 16:15, noch in Lucas 24:47, noch in Hand. 1:8 wordt ons meegedeeld door welk ambt die opdracht zal worden vervuld, als het apostolische ambt is „weggevallen“, zoodat daarover de overige openbaring der Schrift, met name in Handelingen en de Brieven nader licht zal verschaffen. Zoodat Matth. 28:19, 20a en de parallelle plaatsen, welke de „zendingsopdracht“ meedeelen, niet vermelden, of de tweeledige taak van „vermeerdering“ en „bewaring“ der kerk, door één ambt of door meerdere onderscheiden ambten zal worden uitgericht.

J. FRANCKE.

Aangaande mij en mijn huis

„Zijt daders des Woords“.

Eén van de belangrijke dingen, die een vader zijn kinderen zal hebben „in te scherpen“ — we zagen het een vorigen keer — is hetgeen Salomo zijn zoon leerde: „Vereer den Heere van de eersteelingen uwer inkomsten!“

Alléén maar, hijzelf zal dan ook dit Woord des Heeren in toepassing hebben te brengen, en zoo zijn een dader des Woords.

Omgekeerd: als de vader zelf weigert aan den Heere het eerste en beste te geven, zal hem de vrijmoedigheid, dien eisch aan zijn kind voor te houden, gaan ontbreken; ja zal het noodzakelijke daarvan hem steeds minder op het hart gaan wegen; met het gevolg, dat zijn kinderen straks het leven ingaan, zelf een gezin vormen, zelf een zaak stichten, zonder dat deze goddelijke eisch hun in de ziel gebrand staat.

Dan kan... kunnen cor... en dat nog... beuren, dat... meentehuize... ook de tocht... bevestigd w... aanrichten... daarvan een... alles even... alleen toe... collecte we... van f 25...

Zeker... Heeren ge... eerstelingen... ervan terec...

Voor alle... de Heere (... om Zijn de... werd Hij —... gescheept n... Zoo werd... van hun ni... en beste; d... den Heere... bruidspaar... van en nie... willen en k... doen!

Nog altj... woonte ha... verliet, o... bij het afs... raad (hoev... meegaf: „... plaats, var... gen te gev... Hem zijn!“

Hoe vele... het niet; ...

Hoe vele... goeden ras... samen dez...

Toelich

(Inleiden... van de... 19

Mede n... oproep, d... ik U een... heid hier... gen, zijt... gen van... Verband... wijze, ove... danig eri... vraagstuk... de Belijde... bezie. In... lijk doen... als Geref... len op de... mulleren... de Gener... jaren, Tr... daarbij u... Hoewel... stellen, d... een comm... de tank, ... ten, zoow... ervan be... op grond... de bespre... over deze... merken.

Zoals... eerste e... gend ges... vragen, ... naar het... nemers, ... geschonk... opzet is... de Nieuw... ik vernie... beide da... een corru... Wij betru... ren, dat... wisseling... Ook doo... deze uitg... schapen, ... wij ons... dus in g... te volger... Om m...

r komt een
te melange
rtoonen als
ae, zoo het
n-kerk dus!
oet zich er-
engelschen
aar die val-
churches, p.
haar zichte-
e; het dub-
i profet en
—
ze exegeten
hij ook hân

zen. K. S.

rps

t, vermelde
get van de
n aan den
ergedragen,

ad gesteld
een kerke-
daarna op
f 3.—; W.
M. Z. te R.
len f 72,65;

aan allen,
klaar.
studenten-

SCHILDER.

ELISATIE

er het: ge-

postelen en
n tusschen
heidenen,
pel ma-
and. 1: 8),
hriste-
inderheids-
niet al te

28: 19, 20,
raakt, al-

draagt aan
: d a b e-
(alleen de
18: 16) op
heidenen;
tot zijn
looven
o n d e r-
i;

erk van
e u w e n
n der wer-
daarna zal
al Christus
irvoor noo-
en;

us 16: 15,
wordt ons
pdracht zal
lische
haarover de
in Hande-
affen. Zoo-
tsen, welke
melden, of
ag" en „be-
n e e r d e-
rden uitge-
FRANCKE.

is

s Woords".

vader zijn
e zagen het
oon leerde:
wer inkom-

rd des Hee-
oo zijn een

i den Heere
vrijmoedig-
uden, gaan
hem steeds
gevolg, dat
f een gezin
t deze god-

Dan kan gebeuren, wat ik reeds meer dan eens heb kunnen constateeren, maar dat ik nu pas weer, en dat nog wel in onze vrijgemaakte kerken, zag gebeuren, dat een bruidspaar met veel statie ten gemeentehuize reed, alles even deffig en voornaam; zoo ook de tocht naar de kerk maakte, waar hun huwelijk bevestigd werd; dan een weelderig bruiloftsmaal liet aanrichten voor de vele genoodigden, om na afloop daarvan een woning te betrekken, rijk gestoffeerd — alles even royaal; op geld werd niet gezien;

alleen toen de tijdens den trouwdienst gehouden collecte werd geteld, bleek dat deze nog niet de som van f 25.— haalde.

Zeker zullen bruidspaar en gasten den eisch des Heeren gekend hebben: „Vereer den Heere met de eerstelingen uwer inkomsten!" — maar wat kwam ervan terecht?

Voor alles was veel geld beschikbaar — aliën toen de Heere (mag ik het zoo zeggen) de hand op hield om Zijn deel te ontvangen, was het geld bijna op; en werd Hij — ik heb er geen ander woord voor — afgescheept met een fool.

Zoo werd het huwelijk begonnen; dat was de inzet van hun nieuwe leven. Niet aan den Heere het eerste en beste; dat namen ze voor zich. En zoo was er van den Heere vereeren heelemaal geen sprake. Dit bruidspaar wordt — als het Gode belijft — de ouders van een nieuw geslacht. Hoe zullen zij hun kroost ooit willen en kunnen leeren, wat zij zelf niet hebben willen doen!

Nog altijd herinner ik mij, hoe mijn vader de gewoonte had, als een pas getrouwd paar de gemeente verliet, om zich ergens elders te vestigen — bij het afscheid hun dan steeds in allen ernst dezen raad (hoewel het eigenlijk meer was dan een raad) meegaf: „Begint er mee, straks op uw nieuwe woonplaats, van al uw inkomsten, den Heere de eerstelingen te geven en laat tenminste één tiende deel voor Hem zijn!"

Hoe velen dien raad hebben opgevolgd — ik weet het niet; ik vrees!

Hoe velen van ons handelen overeenkomstig dezen goeden raad van Salomo; hoe velen van ons gehoorzamen dezen eisch des Heeren?

Toelichting bij het voorstel tot oprichting

van een Gereformeerd Sociaal en Economisch Verband (I)

(Inleidend woord, gesproken op de vergadering van het „Geref. Soc. en Econ. Verband" dd. 19 September jl. te Utrecht gehouden.)

Mede namens de andere initiatiefnemers tot den oproep, dien wij in de maand Juni deden uitgaan, roep ik U een hartelijk welkom toe. Blijkens Uw aanwezigheid hier en de van U ontvangen sympathiebetuigingen, zijt gij bereid, met ons de oprichting te overwegen van een Gereformeerd Sociaal en Economisch Verband om met elkander op nader overeen te komen wijze, overeenkomstig onze gemeenschappelijk als zodanig erkende roeping, de sociale en economische vraagstukken in het licht van de Heilige Schrift en de Belijdenisschriften der Gereformeerde kerken te bezien. In onze uitnodiging aan U hebben wij duidelijk doen uitkomen, dat wij van oordeel waren, dat wij als Gereformeerde belijders daarbij ons moesten stellen op den grondslag van Gods Woord en de drie Formulieren van Eenigheid, zonder de leerspraken van de Generale Synode van Utrecht 1942 en volgende jaren. Trouw aan de belijdenisschriften der kerk werd daarbij uitdrukkelijk voorop gesteld.

Hoewel wij ons op het standpunt zouden kunnen stellen, dat over deze zaak reeds direct bij het begin een communis opinio is verkregen, die ons ontslaat van de taak, onze opzet nader te verdedigen of toe te lichten, zoowel wat den grondslag, als wat de doelstelling ervan betreft, toch meen ik, dat het nuttig kan zijn, op grond van tweërlei overweging, ter inleiding van de bespreking, die wij hier hedenmiddag met elkander over deze zaak zullen hebben, het een en ander op te merken.

Zoals reeds gezegd, wordt daarmee beoogd ten eerste eenige richting te geven aan het hierna volgende gesprek en ten tweede kunnen wij dan enkele vragen, die door briefstellers ons reeds zijn gedaan, naar het gemeenschappelijk inzicht van de initiatiefnemers, beantwoorden, terwijl dan tevens aandacht geschonken kan worden aan de kritiek, die tegen onze opzet is ingebracht, welke kritiek een plaats kreeg in de Nieuwe Drentsche Courant van 10 Juni j.l. en naar ik vernam ook in een Groningsch dagblad. Geen van beide dagbladen werd ons toegezonden, hoewel toch een correspondentie-adres door ons werd aangegeven. Wij betreuren dit als een gemis aan goede persmanieren, dat aan een door ons niet afgewezen gedachtenwisseling, noodeloos verandering in den weg legt. Ook door de beantwoording en de weerlegging van deze uitgebrachte kritiek kan verheldering worden geschapen, voor zoover noodig, ten aanzien van hetgeen wij ons als roeping zien opgelegd, welke roeping wij dus in gehoorzaamheid aan God voornemens zijn op te volgen.

Om met het eerste te beginnen. In onze oproep is

Ik heb getracht voor mijn lezers en lezeressen niet anders te doen, dan hen te herinneren aan een gebod Gods, dat wij allen kennen, maar zoo weinig in toepassing brengen.

Ik weet zeker, als de vraag ons werd voorgelegd: Is dat vandaag ook nog voor ons eisch des Heeren, Hem te vereeren met de eerstelingen onzer inkomsten, wij alleen volmondig „ja" zouden zeggen. Het is ook de „natuurlijkste" zaak ter wereld!

Alles krijgen we van Hem; ook ons verdiende geld danken wij aan Hem. Moest het dan niet als vanzelf spreken, dat we Hem eeren, door Hem het eerste te geven, temeer, nu Hij dat van ons vraagt?

Zoals ieder onder het zonder aarzelen zal toegeven, dat we toch zeker niet minder toe kunnen, om Hem te geven, dan Israël, van wien Hij de tienden vroeg, behalve nog tal van offeranden. Als Israël de tienden moest brengen, dan wij zeker meer!

De bewering, dat de Heere deze niet nadrukkelijk van ons eischt, is niet dan een uitvlucht en kan niet ernstig gemeend zijn.

Ik houd er mij van verzekerd, dat ieder, die den Heere oprecht liefheeft, en wiens leven is een leven der dankbaarheid, niet anders wil, dan dezen eisch des Heeren, zooals ik in dit en het vorig artikel uit de Schrift mijn lezers en lezeressen in herinnering bracht, van harte te aanvaarden; en zal antwoorden: „Ja, zoo moet het!"

Maar dan vraag ik: „Hoe velen, die tot op heden beneden de grens bleven, zullen zeggen: „Dat zal van nu aan anders!" „Zie, Heere, het tiende van mijn inkomsten geef ik U!"

Al is het dan nog niet eens met terugwerkende kracht!

En hoe velen zullen, het met instemming lezende, misschien hier en daar een vraagteeken plaatsende, het voor kennisgeving aannemen en voortgaan in den ouden sleur, den Heere onthoudende wat Hem toekomt!

In diegenen heeft de Heere geen behagen; maar in hen, die zijn daders des Woords.

„God laat Zich niet bespotten" (Gal. 6: 7).

HUISMAN.

POLITIEK EN SOCIAAL LEVEN

sprake van het zich stellen op den grondslag van Gods Woord en de drie formulieren van eenigheid met de reeds vermelde nadere verduidelijkende restrictie, wat daaronder dient te worden verstaan. Het behoort voor Gereformeerde belijders, als hoedanig ik U mag aanspreken, nauwelijks betoog, dat, wanneer wij spreken van de drie Formulieren van Eenigheid als de belijdenisschriften der kerk als grondslag naast Gods Woord, wij dit niet doen in een volkomen gelijkstelling van Gods Woord met die belijdenisschriften. Deze belijdenisschriften zijn ons te allen tijde onderworpen aan Gods Woord als Goddelijke openbaring van Genesis tot Openbaring.

Het behoort evenwel mede tot de ellende van onze tijd, dat een formule voor een grondslag als die van „Gods Woord" wordt aanvaard ook door hen, die daaraan toch niet de betekenis geven, zooals deze voorkomt in artikel V van de Nederlandsche Geloofsbelijdenis: „Al deze boeken ontvangen wij voor heilig en kanoniek, om ons geloof daarnaar te reguleren, daarop te gronden en daarmee te bevestigen. En wij gelooven zonder eenigen twijfel al wat daarin is begrepen." Ten aanzien van de belijdenisschriften der kerk stellen wij dus, dat daarin de waarheid van Gods Woord door de kerk is samengevat en beleden. Straks in het vervolg van mijn inleiding tot de bespreking zal zich nog wel de gelegenheid voordoen, om op de noodzakelijkheid van de plaats der belijdenis in dit geheel, terug te komen. Dan zal wel blijken, dat deze zaak van het grootste belang is voor den aanpak en ontwikkeling van het voorgenomen werk.

Een tweede punt dat in dit eerste deel van deze inleiding een plaats ontvangt is de vraag betreffende de begrenzing van den kring tot welken de oproep is uitgegaan. De confessionele grenzen zijn reeds aangegeven. In onze oproep spraken wij van allen, die zich van God een plaats in ambacht, industrie of handel zagen toegewezen en dan zoowel ondergeschikten als leidinggevenden, zoowel werknemers als werkgevers. De eerste vraag is nu deze: moet dit limitatief of extensief worden opgevat. En dan is ons antwoord: extensief, zoo ruim mogelijk. Met name geldt, dat, naast werkgevers en werknemers, ook zij, die een vrij beroep uitoefenen, als b.v. notarissen, doktoren, advocaten, accountants, particuliere verpleegsters, om bij wijze van voorbeeld maar enkele beroepen te noemen, in onze kring hartelijk welkom zijn. Hetzelfde geldt ook van hen, die een plaats hebben bij het onderwijs, eenigen overheidsdienst of welke publieke functie ook. De academici, die zich bij hun studie met het sociale en economische leven bezig houden, rekenen wij eveneens tot de uitgenoodigden, met predikanten en studenten, van wie hetzelfde zou gelden. Naar ik meen is hiermede wel duidelijk aangegeven, dat de grenzen, wat de toetreding betreft, zeer ruim zijn ge-

steld. Wanneer wij in onze oproep eerst alleen een beperkteren kring hebben aangesproken, dan dient dit zoo te worden opgevat, dat wij ons vooraf van voldoende instemming uit dezen kring verzekerd wilden achten, alvorens verder te gaan. Zouden toch uit de kringen van ambacht, handel en industrie geen of weinig sympathiseerenden zich hebben aangemeld, dan zou dit werk een al te theoretischen inslag wellicht gaan verkrijgen, waarbij de mannen van de praktijk zich afzijdig zouden houden. Het heeft ons verblijd en onze verwachtingen overtroffen, dat ruim 50 geestverwanten hun instemming met ons plan hebben betuigd en hun bereidheid hebben uitgesproken aan de verwikkeling daarvan mede te werken. Uit menigen brief, dien wij ontvingen, bleek ons, dat men met ons van de wenschelijkheid, meer van de noodzakelijkheid van dit werk was doordrongen en het juiste besef wist op te brengen betreffende onze doelstellingen.

Een andere zaak, die eenige nadere toelichting verdient, is, dat wij nadrukkelijk hebben uitgesproken, niet te beoogen de vorming van een organisatie met doelstelling en werkwijze als b.v. het C.N.V. en het Verbond van Christelijke Werkgevers in Nederland, noch naast, noch tegenover deze organisaties. Wij hebben zoowel welkom geheeten hen, die geen lid van één dezer beide organisaties zijn, als hen, die dit wel zijn. Dit beteekent niet, dat wij den arbeid van deze organisaties bij ons werk eenvoudig negeeren willen. Naar mijn overtuiging zouden wij ons werk onmogelijk behoorlijk kunnen volbrengen, wanneer wij niet kennis namen van en bij studie en bespreking met elkander ook daarin betrokken, 't optreden van deze en andere, soortgelijke organisaties. Daarvoor is hun invloed in sociaal economisch opzicht te belangrijk.

Met het voorgaande wil niet gezegd zijn, dat daarmee voor eens en voor altijd, wat er ook gebeuren moge, een uitspraak zou zijn gedaan betreffende door ons te stichten verband te nemen initiatieven. Wij hebben eenvoudigweg geconstateerd, dat de genoemde organisaties geen leiding kunnen geven aan een door ons bedoeld overleg, op grond van hun geheel afwijkenden grondslag. En aangezien wij een principiële bezinning ten aanzien van de zich voordoende vragen van het allergrootste belang achten voor Gereformeerde belijders, die denzelfden grondslag aanvaarden, hebben wij daarvoor een gesprek-centrum willen stichten. Er zullen er onder ons zijn, die daarenboven ook in de genoemde organisaties met hun medeleden, die niet de Gereformeerde confessie belijden, het gesprek blijven voeren. Er zullen er ook zijn, die, van het vruchteloze daarvan overtuigd, hun plaatsen in deze geleerden niet of niet meer innemen, of die een confessionele organisatie ook als vakorganisatie het eenig juiste achten en uit dien hoofde zich buiten de beide genoemde vakorganisaties houden. Hoe belangrijk ook in dezen de onderlinge afwijkingen van standpunt m.i. ongetwijfeld kunnen zijn, voor de samenwerking in het op te richten verband zal dit geen overwegend bezwaar behoeven te vormen. Men is toch één in de overtuiging, dat, welke ook de bezinning in de genoemde organisaties moge zijn, waaraan al of niet wordt deelgenomen, in geen deele deze bezinning voldoende of afdoende kan worden geacht, om de conclusie te wettigen, dat daarmee aan onze roeping als Gereformeerde belijders in dezen zou zijn voldaan.

In zoverre de leiding van deze organisatie zelf wel op het standpunt zou staan, dat zij beide voldoende en afdoende leiding aan de principiële bezinning op de sociaal-economische vraagstukken geven aan hun aangesloten leden, zij erkend, dat wij in dezen met haar van inzicht moeten verschillen.

In het confessioneel uitgangspunt van ons overleg is feitelijk ook meteen gegeven, dat wij zoowel werknemers als werkgevers in dit overleg samen willen betrekken. Wij achten dit overleg over deze vraagstukken tusschen hen, die een leidinggevende, en hen, die een aan leiding ondergeschikte positie innemen in het arbeidsproces, gewettigd, zoal niet geëischt, door het gemeenschappelijk door God den Heere belast zijn met een arbeidsopdracht. Gods Woord bindt ons daarin samen en juist waar hier het overleg zal gaan op den grondslag van de gemeenschappelijke belijdenis der kerk, erkennen wij de roeping en den plicht, met volledige handhaving van de onderscheiding in de opdrachten, die God aan een elk verleend heeft en die van den één gezag en leiding en van den ander gehoorzaamheid aan dat gezag en die leiding vorderen, met elkander als geloovigen het gesprek te voeren. Het is daarbij denkbaar, dat onderwerpen aan de orde kunnen komen, die zoo vol'edig in de interessesfeer van één der beide groepen liggen, dat de andere daarvoor iets mindere belangstelling aan den dag zal leggen. Doch ook dan, wanneer in sectie-verband, gesteld dit zou wenschelijk worden geacht, deze zaken aan de orde zouden kunnen komen, komt het ons voor, dat dit toch altijd zoo zal dienen te geschieden, dat ook de anderen in alle vrijheid dergelijke vergaderingen zouden kunnen bezoeken en aan de discussies zouden kunnen deelnemen. Dat in een overleg als door ons beoogd, wat de samenvoeging van deze beide groepen betreft, met name een ideaal als van de Sikkels in vervulling zal kunnen gaan, daarvan zijn wij ons bewust.

Thans kom ik terug op hetgeen in den aanvang reeds werd opgemerkt ten aanzien van het punt, dat wij samen van oordeel zijn, dat wij dit werk wil'en doen op den grondslag van Gods Woord en onze Gereformeer-